

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO.

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
*manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesima-tertia
mensis Decembris, Anno Domini M. DCC. LVI.*

M. GUIDONE DANIE' DESPATUREAUX,
Doctore Medico, Præside.

An functionis cujuslibet causa multiplex?

I.

UAM admirabilis humani corporis fabrica! Quanto artificio disposita & concinnata ejus compages! Totius mundi compendium verè dixeris. At leges nosse, quibus regitur; intima ejus organa reterege; ejus viscera rimari ac introspicere, quàm arduum! Præclara tamen corporis humani cognitio; spectat illa ad nos maximè, quâ tota ferè medendi ars adedque omnium salus contineatur. Hinc Physicos Medi-

A

colque complures indagandæ partium naturæ, structuræ singularum peculiari, earum cum cæteris commercio deprehendendo usibusque assignandis studuisse comperimus. At nedum verum potuerint attingere, scaturit econtrâ ex quorundam scriptis fons errorum multiplex. Quâ autem ratione tantum in arte medendi grassatum est malum? Causa patet: in explicandis functionibus evolvendisque phænomenis, quæ in corpore humano videre est, unicam admiserunt causam, arbitrati scilicet hæc omnia ab istâ unicâ causâ posse derivari. Quid si præjudicatis opinionibus minùs addicti plures admisissent causas, citiùs veritas assulisset, nullusque, quantum homini datum est, supersedisset errori locus.

I I.

JUVAT principes functiones breviter percurrere & earum phænomena quædam perstringere leviter. Respiratio duplici motu gaudet, inspiratorio & expiratorio; priori attrahitur aër in pulmones; posteriori ex illis emittitur; utroque præsentem vivit animal, absente moritur. Pulmo ut præcipuum respirationis organum, sic sanguini efformando & elaborando necessarium instrumentum. Permeat enim tortuosos pulmonum anfractus & meandros; undè conquassatur, miscetur, fluidior redditur ac rutilantem colorem adipiscitur. Circulationem spectâ: eam duplici motu absolvi deprehendes. Alter à corde, alter verò ab arteriis pendet. Hi motus systoles & diastoles audiunt. Systole cordis synchrona est diastole arteriæ, & vice versâ. Sanguis per arteriosa fluens cuique organo secretionis materiam, verbi gratiâ, renibus urinam, testiculis semen vehit ac dividit. Nec ab operâ cessat nisi per mortem, singulis serè horis eodem fungens munere. Dum coquit ventriculus, intumescit, incalescit, copiosiores humoris affluxum recipit, quem transpirationis imminutio sequitur & aliqua spirandi difficultas; arteriæ suprà ventriculum pulsant validiùs, majorque adest faciei rubor. Quid mirum magis, quàm ex maris congressu cum sceminâ gignatur homo, uteri materni fundo accrescat, ibi asservetur foveaturque? Tunc indurescunt mammæ, abdomen attollitur, tument genitalia ad definitum tempus. Multa de genere hoc, & præsertim de cæteris secretionibus. At quid plura? Quis sibi persuadeat hæc omnia & singula unicam tantum causam agnoscere?

I I I.

MOX expositi functionum effectus, alique plures, absque ullâ mentis contentione nosci queunt, cum ob oculos ponantur. At quàm opacâ caliginè earum causæ obvolvuntur! Vix eas in lucem promere potis est acies ingenii vel acutissima. Cùm tamen insit humanæ menti, arcana naturæ evolvendi infatiata cupido, mechanismum functionum quoquo modo explicare contenderunt Physiologi. Quid profecerint, patebit. Antiqui facultates occultas, id est, verba sensu ac re prorsus inania sibi animo finxerunt. Recentiores quidam ad hypotheses condendas nimilum proni, novitatisque quàm veritatis studiosiores, proprias propriis functionibus adscripserunt causas. Reciprosos respirationis motus à solâ musculorum antagonistarum orbatorum contractione oriiri *Pitcairnius* & *Bellinius* arbitrati sunt. A solo aeris pondere, vesiculas pulmonum distendentis, causam respirationis deduxit *Malpighius*. Quot commenta circâ humorum secundorum secretionem nobis tradiderunt Physici Medici? Sunt qui à fermento vario intra colatoria hospitante, secretionum diversitatem repetant. Qui secretionum causam solidis tribuunt, ii pro variâ ratione pa-

porum diametri, aut vasorum orificii vārios à mole sanguinis separari humores autumant. In explicandā generationis, digestionis, chylicationis causā idem sentire Medicos, idemque semper sentisse ne credideris? Quot capita, tot res fuerunt sententiæ. At ita tamen conflatum est microsconium, ut ejus partes aliæ aliis ad edendos effectus egeant, sibi que multitud opitulentur. Sic fluentibus per nervos cardiacos spiritibus animalibus cor suos debet motus. Fluunt verò spiritus animales dum à sanguine in ventriculo contento titillantur nervi & in motum aguntur. Sanguis autem per varia corporis diverticula manat indefinēti cursu, dum nervorum ope contrahuntur arteriæ. At brevi intrā nervos, vel dissiparentur vel inertes prorsus evaderent, nisi perpetuò pulsarent arteriæ. Hinc omnes omnino corporis partes amico junguntur scedere, adeò ut eadem modò effectuum, modò causarum vices gerant. Undè illud Hippocratis; *Confluxio una, conspiratio una, consensientia omnia*; & aliò: *corpus humanum circulus est initio & sine cauda*.

I V.

PHYSIOLÓGIS placuit in naturales, vitales, & animales dividere functiones. Ex illis aliæ pluribus, paucioribus aliæ egent instrumentis, sive causis. Pro quāvis unicam sufficere posse, erroneum. Ut autem magis ac magis elucescat veritas, quasdam in apicem ponamus. Digestionem, conversionem ingestorum in corporis alimoniam definimus. Quā verò arte fiat, paucis accipe. Cibi ritè masticati, & variis succis imbuti ac penetrati in ventriculum delabuntur. Ibi eam subeunt mutationem quæ motui, calori, liquoribusque in ipsius cavum affluentibus tribuenda. Per motum intimiùs miscentur, atteruntur, dividuntur; per calorem rarefit eorum textura; per affluentes humores eorum solvitur compages, destruitur configuratio, non ita tamen ut aliquid adhuc de suā indole non sapiant. Ad istas causas referenda coctio prima, sive digestio, ceteroquin manca prorsus ac imperfecta sit, necessum est. Dum per pylorum in intestina effluxit materia hæc, jam non cocta satis est, & quasi moles adhuc indigesta censenda. Sed jugiter in intestinum duodenum appellente bile, & succo pancreatico, brevi in humorem homogeneum, chylum putà, convertetur. Aggredere tamen adhuc connubium iniret cum sanguine chylus, nisi priùs à vasis lacteis absorptus, humore sanguini velut analago in glandulis meseraicis leniretur. Sic pluribus simul concurrentibus causis, quarum aliæ præparant, aliæ producant, aliæ tandem opus perficiunt, ex alimentis educitur succus partium deperditarum reparationi dicatus. Nulla utique in corpore peragitur functio, quæ ut suum sortiatur effectum, pluribus non egeat causis. Bilis in hepate non fieret secretio, nisi priùs sanguis bili secernendæ destinatus in liene dilueretur (nam è liene dilutior egreditur, ut egregiè nuper probatum est) & humore pingui ac à venis meseraicis reduce onustus foret. Bilis imperfectè secerneretur in hepate, nisi vasis bibulis pars tenuis nimium ac serosa hauriretur.

V.

HUC usque multiplicatam causarum ad functiones obeundas probare cœxi sumus. Nunc ut validiora stent quæ attulimus argumenta; una vel altera nobis incumbit solvenda obiectio, quæ nostra potest impugnari sententia. Opponunt positionem nostram naturæ legibus adversari. Aiunt enim naturam simpliciōri modo agere, adeoque multiplex

causarum genus ad quamlibet functionem prorsus inutile. At nedum ista difficultas nostram labefactet sententiam, quinimò eam validius comprobare confirmareque videtur. Nam via simplicior & brevior ea est quæ directè ad scopum tendit, & sine quâ obtineri nequit effectus, Nullus autem obrineretur, vel perperam perageretur functio, nisi plures simul concurrerent causæ; in digestionem, verbi gratiâ, si adesset tantum tritus, quid inde? Ingestorum moleculæ attererentur, & in minores particulas subdividerentur, chylo producendo minimè idoneas. Quod si liquores & calorem adjunxeris, exurget tandem chylus ille sincerus renovando sanguini aptus, & vires deperditas resarciturus. Insurgunt etiam & in glandulis unicâ ad secretionem causâ opus esse asserunt. Pro istâ unicâ causâ humorem in organo analogum assignant. Sed nondum demonstratus est humor iste; an reverà existat, hærent ac dubitant Medici multi; satius est ergo ad causas cognitatas recurrere, nempe ad motus velocitatem, ad distantiam organi à centro, ad interiorum illius fabricam, His fultri rationum momentis affirmamus.

Ergo functionis cujuslibet causa multiplex.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

<i>M. Joannes-Baptista Hatté.</i>	<i>M. Theophilus de Borden, Eques, Nosocomii Regii & Militaris Boregensiis Ma- dicus designatus.</i>	<i>M. Bernardus de Jussieu; Regia Scientiarum Aca- demia, Regiæ Societatis Londinensis Socius & in Horto Regio Botanices Prodemonstrator.</i>
<i>M. Joannes-Nicolaus Mil- lin de la Courveaults.</i>	<i>M. Amabilis Chomel.</i>	<i>M. Joannes Astruc, Salubris Consilii Regii Socius, Re- gis Poloniarum Augusti Secundi Electoris Saxonia, dum viveret, Medicus Pri- marius & Professor Regius.</i>
<i>M. Henricus-Nicolaus Mac- quart.</i>	<i>M. Petrus Abrahamus Pa- jon de Moncets, Eques.</i>	<i>M. Franciscus Mery.</i>

Proponerebat Parisiis JOANNES S^r. JOIRE, Vallis-Coloræus Tul-
lensis, Doctor Medicus Remensis, Saluberrimæ Facultatis Parisiensis
Baccalaureus, Theses Author, A. R. S. H. 1756, A SEXTA AD
MERIDIEM.